

ŞANLIURFA'DA EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

Doç. Dr. Mithat Arman Karasu
HARRAN ÜNİVERSİTESİ KAMU YÖNETİMİ

NÜFUS

- ▶ Türkiye'nin 9. en kalabalık kenti (1,800 bin + 400-420 bin)
- ▶ Nüfus artış hızı binde 31,30 (Türkiye binde 13,7)
- ▶ Kaba doğum oranı 1000 kişiye düşen 33 doğum (Türkiye 16)
- ▶ Geçen yıl doğan çocuk sayısı: 58.069 (Yunanistan)
- ▶ Hane halkı büyüklüğü: 8.85 (Siverek), 6.18 (Şanlıurfa), 4,2 (Türkiye)
- ▶ Şanlıurfa nüfusunun % 55,4'ü 18 yaşın altında
- ▶ 2000-2015 verdiği göç (390 bin) aldığı göç (320 bin)

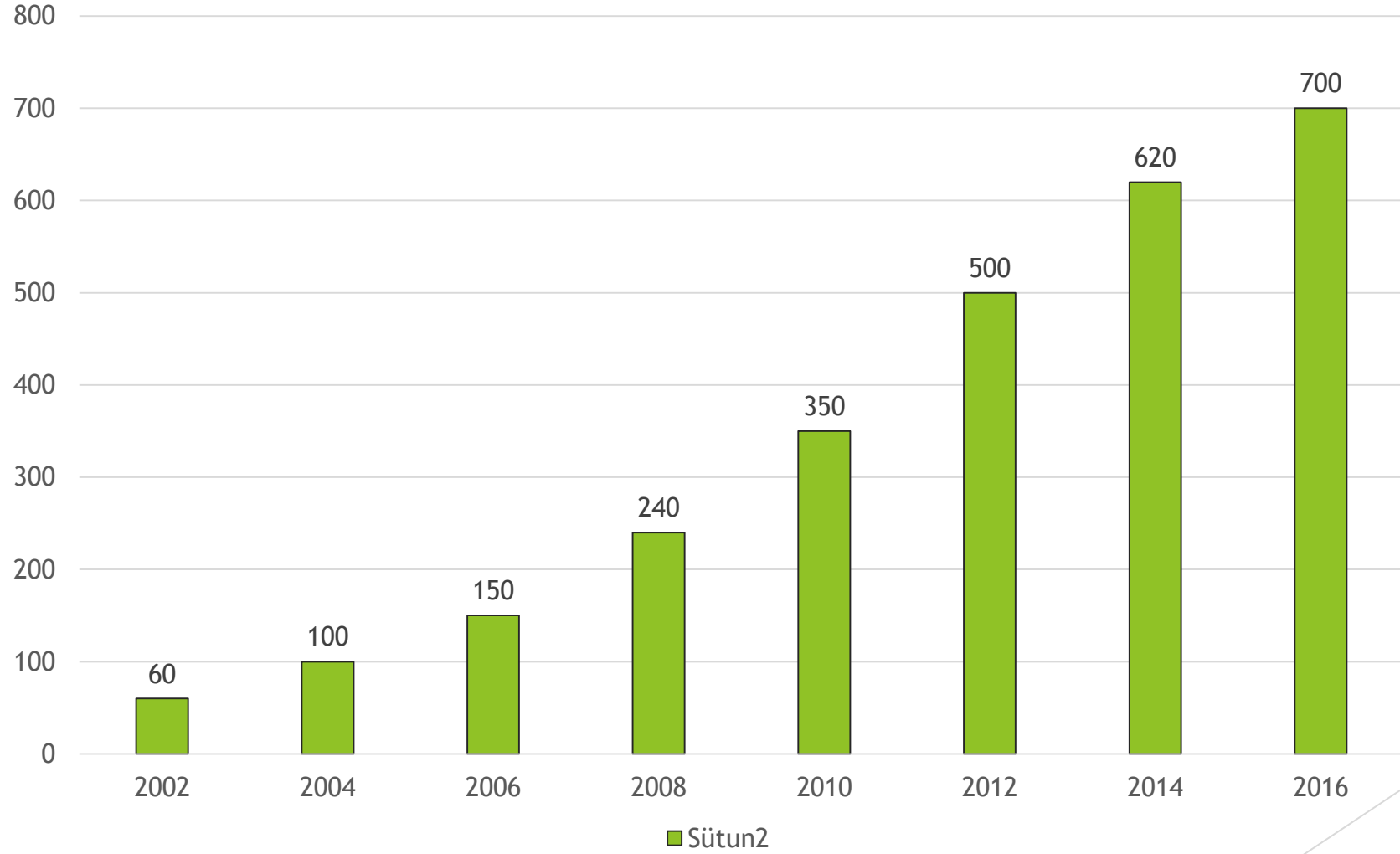
EKONOMİ - I

- ▶ Türkiye'nin en geniş sulanabilir tarım alanı
- ▶ Türkiye toplam bitkisel üretimde 8. sırada
- ▶ Türkiye toplam hayvansal üretim 20. sırada
- ▶ Sınır kenti (Akçakale sınır kapısı)
- ▶ İhracat 153 milyon dolar (42), İthalat 318 milyon dolar (34)
- ▶ GSMH kişi başına Şanlıurfa (3900), Türkiye (9200)
- ▶ Toplam kent geliri (% 33 maaş, % 40 tarım, % 9 ticaret)
- ▶ GAP (1,8 milyon hektar, 22 baraj, 19 HES)
 - ▶ 370 bin hektar (sulanan toprağın % 53'ü çiftçilerin % 8'ine ait)
 - ▶ Köyde yaşayanların % 45'inin toprağı yok

EKONOMİ - II

- ▶ İşsizlik oranı % 16,3 (Türkiye % 9,7)
- ▶ Terör eylemleri ve ekonomik büyüme
 - ▶ 6. derece teşvik bölgesi (işçi maliyetinin % 38'i)
- ▶ Sanayi üretimi ve girişimci ruh yok
 - ▶ Aşiret kültüründe ayıplanma
 - ▶ Eğitim ve altyapı eksikliği
- ▶ Kentsel rant
 - ▶ 2001 yılında sonra % 32,7'si
 - ▶ Konut satışları (1 milyonluk ev, kira 400-3500 TL)

Şanlıurfa'da Kentsel Rant (Esentepe)

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI - I

► Aşiret ve Tarikat

- Bireysel özgürlük ve girişimcilik (% 60'ı için aşiret kimliği daha önemli)
- Ataerkil aile yapısı (% 52,7'si akraba arası evlilik)
- Şiddete dayalı sosyalleşme (% 32 adam öldürme, töre cinayeti, aileler arası kavga vb.)
- Patronaj ilişkiler (% 62'si aşiret ya da akrabadan yardım)
- Dış tehdit algısı (bir direk için 7 ölü, 12 yaralı)
- Kentleşme sürecinde gecikme (tampon mekanizma)

► Kamu Hizmet Kalitesi

- 100 bin kişiye düşen yatak (Şanlıurfa 143/ Türkiye 265)
- Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (Şanlıurfa 33/ Türkiye 19)
- Türkiye'nin en yaşanabilir kenti sıralaması 69.
- 150 bin okuma-yazma bilmeyen/ 566 bin ilkokul ve altı eğitim
- 44 bin üniversite mezunu

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI - II

► Suriyeli sığınmacılar (400-420 bin)

- % 31'i okuma-yazma yok, % 63 ilkokul ve altı eğitim, % 33 çiftçi, % 67 1000 TL
- Kira artışı (% 67), suç artışı (% 56), kamu hizmet yükü (% 45,6)
- Suriyeli memnuniyet oranı (% 87,5), Şanlıurfalı memnuniyet oranı (% 34,8)
- Alt gelir grubu için baskı, yaygın işsizlik ve sosyo-kültürel farklılıklar

► Üniversite

- Az gelirli, çok çocuklu, kültürel düzeyi düşük aile profili
- Öğrencinin % 56'sı Şanlıurfalı
- Üniversite yerine yüksek lise
- Siyasal katılım % 15 >>>> % 41
- Kutuplaşma ve ötekileştirme

TEŐEKKÜRLER